

Zemkopības ministrija

Republikas laukums 2, Rīga, LV-1981, tālr. 67027010, fakss 67027512, e-pasts pasts@zm.gov.lv, www.zm.gov.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI Rīgā

16.07.2026

Nr. 19

Izdoti saskaņā ar
Valsts pārvaldes iekārtas
likuma 72. panta pirmās daļas 2. punktu
un 73. panta pirmās daļas 4. punktu

Valsts kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības kārtība Zemkopības ministrijā

I. Vispārīgie jautājumi

1. Šie iekšējie noteikumi (turpmāk – noteikumi) nosaka valsts kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības kārtību Zemkopības ministrijā (turpmāk – ministrija). Noteikumu mērķis ir:
 - 1.1. nodrošināt valsts kapitāla daļu un to kapitālsabiedrību efektīvu pārvaldību, kurās ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja (turpmāk – kapitālsabiedrība);
 - 1.2. sekmēt kapitālsabiedrības resursu racionālu un ekonomiski pamatotu izmantošanu;
 - 1.3. veicināt labas korporatīvās pārvaldības principu¹ un publisko kapitālsabiedrību labas pārvaldības vadlīniju² ievērošanu.

II. Valsts kapitāla daļu un kapitālsabiedrības pārvaldība

2. Kapitālsabiedrības pārvaldība šo noteikumu izpratnē ir:
 - 2.1. valsts līdzdalības turpināšanas vai izbeigšanas regulārs izvērtējums;
 - 2.2. īpašnieka gaidu vēstules sagatavošana un aktualizēšana;
 - 2.3. kapitālsabiedrības finanšu un nefinanšu mērķu noteikšana un to izpildes rezultātu izvērtējums;
 - 2.4. kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijas izpildes izvērtējums;
 - 2.5. kapitālsabiedrības ikgadējā budžeta, investīciju plāna un to grozījumu izskatīšana;
 - 2.6. kapitālsabiedrības peļņas izlietošanas izvērtējums;
 - 2.7. kapitālsabiedrības valdes un padomes locekļu nominēšana;
 - 2.8. informācijas apmaiņa starp ministriju, ministrijas struktūrvienībām, atbildīgajām amatpersonām un kapitālsabiedrībām, lai nodrošinātu kapitālsabiedrības efektīvu pārvaldību.
3. Valsts kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldību nodrošina valsts kapitāla daļu turētājs valsts sekretāra personā vai ar valsts sekretāra rīkojumu noteikta cita ministrijas amatpersona

¹ <http://www.bicg.eu/wp-content/uploads/2016/02/Corporate-Governance-Guidance-and-Principles-for-Unlisted-Companies-in-the-Baltics-LV.pdf>

² <https://valstskapitals.gov.lv/lv/vadlinijas>

(turpmāk – kapitāla daļu turētāja pārstāvis) sadarbībā ar valsts sekretāra ieceltu atbildīgo darbinieku, par konkrēto nozari atbildīgo ministrijas departamentu (turpmāk – atbildīgais nozares departaments) atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumā noteiktajam un Budžeta un finanšu departamenta Valsts īpašumu un kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļu (turpmāk – Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļa).

4. Kapitāla daļu turētāja pārstāvis:

- 4.1. nodrošina labas korporatīvās pārvaldības principu īstenošanu kapitālsabiedrībā;
- 4.2. nodrošina savlaicīgu, tiesisku un pamatotu normatīvajos aktos noteikto kapitāla daļu turētāja pārstāvja lēmumu pieņemšanu, tajā skaitā dalībnieku sapulcēs;
- 4.3. nodrošina vidēja termiņa darbības stratēģijās noteikto finanšu un nefinanšu mērķu sasniegšanas izvērtējuma sagatavošanu;
- 4.4. slēdz pilnvarojuma līgumu ar kapitālsabiedrības valdes un (vai) padomes locekli pēc šo noteikumu 2. un 3. pielikuma parauga;
- 4.5. īsteno citas darbības, kas izriet no šiem noteikumiem un citiem normatīvajiem aktiem, kā arī korporatīvās pārvaldības labās prakses principiem, lai nodrošinātu efektīvu kapitālsabiedrības pārvaldību.

5. Atbildīgais darbinieks:

- 5.1. informē kapitāla daļu turētāja pārstāvi par sasaukto dalībnieku (akcionāru) sapulci un iepazīstina ar tās darba kārtību;
- 5.2. sniedz kapitāla daļu turētāja pārstāvim visu tā rīcībā esošo informāciju, kas nepieciešama valsts kapitāla daļu turētāja pārstāvja kompetencē esošo lēmumu pieņemšanai;
- 5.3. organizē informācijas apmaiņu un sadarbību starp kapitālsabiedrības valdi, padomi (ja tā ir izveidota), kapitāla daļu turētāja pārstāvi un Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļu;
- 5.4. protokolē dalībnieku (akcionāru) sapulces un nodrošina protokolu izsniegšanu valdei un kapitāla daļu turētāja pārstāvim, ja vien nav iecelts cits protokolētājs.

6. Atbildīgais nozares departaments:

- 6.1. sniedz viedokli par valsts līdzdalības saglabāšanu vai izbeigšanu kapitālsabiedrībā;
- 6.2. sagatavo gaidu vēstules projektu, kurā nosaka sabiedrības vispārējos stratēģiskos, finanšu un nefinanšu mērķus;
- 6.3. izvērtē un sniedz priekšlikumus par nefinanšu mērķiem, kas iekļaujami kapitālsabiedrības sagatavotajā vidēja termiņa stratēģijā;
- 6.4. sniedz atzinumu kapitāldaļu turētājam par kapitālsabiedrības ikgadējo nefinanšu mērķu rezultātīvo rādītāju izpildi salīdzinājumā ar stratēģijā plānotajiem rezultātīvajiem rādītājiem.

7. Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļa:

- 7.1. izvērtē ar kapitālsabiedrības pārvaldību saistītu jautājumu svarīgākos juridiskos un ekonomiskos aspektus;
- 7.2. sadarbībā ar atbildīgo darbinieku un, ja nepieciešams, ar atbildīgo nozares departamentu izvērtē kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) lēmumu projektus un pēc nepieciešamības sniedz atzinumu;
- 7.3. izvērtē kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijas projektu un sniedz priekšlikumus padomei (ja tā ir izveidota) vai kapitāla daļu turētāja pārstāvim;
- 7.4. sagatavo atzinumu par gaidu vēstulē un kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģiju, tajās noteikto finanšu un nefinanšu mērķu izpildi un iesniedz to valsts kapitāla daļu turētājam;
- 7.5. izvērtē valdes priekšlikumu par kapitālsabiedrību peļņas izlietošanu atbilstoši noteiktajiem mērķiem (ja nav izveidota padome);
- 7.6. izvērtē kapitālsabiedrības valdes iesniegtos ceturkšņa budžeta plāna izpildes pārskatus un nodrošina budžeta izpildes uzraudzību (ja nav izveidota padome);

- 7.7. izvērtē kapitālsabiedrības ikgadējo budžetu, investīciju plānu un to grozījumus atbilstoši vidēja termiņa stratēģijai, kā arī sniedz atzinumu padomei (ja tā ir izveidota) vai kapitāla daļu turētāja pārstāvim (ja nav izveidota padome);
- 7.8. koordinē kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu iecelšanas izvērtējumu vai kandidātu nominēšanu;
- 7.9. īsteno ministrijas saraksti ar citām institūcijām par kapitālsabiedrības pārvaldības jautājumiem;
- 7.10. pilda citas normatīvajos aktos noteiktas funkcijas un uzdevumus, kas nav valsts sekretāra iecelto amatpersonu kompetencē un ir saistītas ar kapitālsabiedrības pārvaldību.

III. Valsts līdzdalības nepieciešamības izvērtēšana kapitālsabiedrībā

8. Ministrija Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma (turpmāk – Kapitālsabiedrību likums) 7. panta pirmajā daļā un Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88. pantā noteiktajā kārtībā ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtē valsts līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību publiskas personas līdzdalības nosacījumiem (turpmāk – līdzdalības izvērtējums).
9. Līdzdalību izvērtē, ievērojot Kapitālsabiedrību likuma 4. pantā noteikto. Līdzdalības izvērtējumā iekļauj arī priekšlikumu par vispārējā stratēģiskā mērķa formulējumu atbilstoši Valsts kancelejas Valsts līdzdalības vispārējo stratēģisko mērķu noteikšanas vadlīnijām³.
10. Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļa sešus mēnešus pirms Kapitālsabiedrību likuma 7. pantā vai konkrētā Ministru kabineta tiesību aktā noteiktā termiņa beigām informē valsts kapitāla daļu turētāju un atbildīgo nozares departamentu par nepieciešamību izvērtēt valsts līdzdalību kapitālsabiedrībā.
11. Atbildīgais nozares departaments trīs mēnešu laikā pēc atgādinājuma saņemšanas sadarbībā ar kapitālsabiedrību un Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļu, iesaistot par nozari atbildīgo valsts sekretāra vietnieku un citus ministrijas departamentus, sagatavo līdzdalības izvērtējumu un to saskaņo ar kapitāla daļu turētāja pārstāvi.
12. Pēc izvērtējuma saskaņošanas Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļa sagatavo Ministru kabineta rīkojuma projektu par līdzdalības saglabāšanu vai izbeigšanu.

IV. Gaidu vēstules sagatavošana

13. Triju mēnešu laikā pēc tam, kad Ministru kabinets pieņem lēmumu par līdzdalības iegūšanu vai saglabāšanu kapitālsabiedrībā un vispārēja stratēģiskā mērķa noteikšanu vai aktualizēšanu, atbildīgais nozares departaments sadarbībā ar Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļu sagatavo gaidu vēstules projektu.
14. Gaidu vēstules projektā ietver informāciju atbilstoši Kapitālsabiedrību likuma 24.² panta trešajā daļā noteiktajam un Valsts kancelejas Valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādes vadlīnijām. Gaidu vēstules projektā neietver aktuālo darba informāciju, kas ir valdes vai padomes kompetencē.
15. Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļa gaidu vēstules projektu nosūta Valsts kancelejai atzinuma sniegšanai.
16. Ja ir saņemti iebildumi no Valsts kancelejas par gaidu vēstules saturu, atbildīgais nozares departaments kopā ar Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļu precizē gaidu vēstules projektu vai atspēko iebildumus.

³ <https://valstskapitals.gov.lv/lv/vadlinijas>

17. Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļa precizēto gaidu vēstules projektu iesniedz Valsts kancelejai atkārtotai saskaņošanai. Valsts kapitāla daļu turētājs pēc pozitīva vērtējuma saņemšanas no Valsts kancelejas gaidu vēstuli apstiprina kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) sapulcē.

V. Kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģija

18. Pēc gaidu vēstules apstiprināšanas, ievērojot tajā noteiktos finanšu un nefinanšu mērķus, kas izriet no konkrētajai kapitālsabiedrībai noteiktajiem vispārējiem stratēģiskajiem mērķiem, kapitālsabiedrība sagatavo vidēja termiņa stratēģijas projektu.
19. Vidēja termiņa stratēģijas projektu atbildīgais darbinieks nosūta saskaņošanai atbildīgajam nozares departamentam, Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļai un citiem ministrijas departamentiem atzinuma sniegšanai. Atbildīgais darbinieks sagatavotos atzinumus nosūta kapitālsabiedrībai. Ja nepieciešams, kapitālsabiedrība precizē stratēģiju un iesniedz Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļai, kura to nosūta Valsts kancelejai atzinuma saņemšanai.
20. Ja ir saņemti Valsts kancelejas iebildumi par kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijas projektu, kapitālsabiedrība sadarbībā ar atbildīgo nozares departamentu un Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļu precizē vidēja termiņa stratēģijas projektu vai atspēko iebildumus un iesniedz to Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļai, kura to iesniedz Valsts kancelejā atkārtotai saskaņošanai.
21. Pēc pozitīva Valsts kancelejas vērtējuma saņemšanas kapitālsabiedrības dalībnieku sapulce apstiprina kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģiju.
22. Kapitālsabiedrība apstiprināto stratēģiju piecu darbdienu laikā iesniedz Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļai nosūtīšanai uz Valsts kanceleju.
23. Kapitālsabiedrībai, kurai ir izveidota padome, vidēja termiņa darbības stratēģijas projektu sagatavo kapitālsabiedrības valde un atzinuma sniegšanai iesniedz atbildīgajam nozares departamentam. Pēc pozitīva vērtējuma saņemšanas vidēja termiņa darbības stratēģiju apstiprina padome.

VI. Kapitālsabiedrības darbības rezultātu izvērtēšana

24. Kapitāla daļu turētāja pārstāvis trīs nedēļu laikā pēc kapitālsabiedrības gada pārskata apstiprināšanas izvērtē noteikto finanšu un nefinanšu mērķu izpildi (turpmāk – darbības rezultātu izvērtējums) un par to sniedz sākotnējo darbības rezultātu izvērtējumu. Tā sagatavošanā iesaista Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļu, atbildīgo darbinieku, atbildīgo nozares departamentu un citus departamentus
25. Darbības rezultātu izvērtējumu sagatavo, ievērojot Ministru kabineta 2016. gada 9. februāra noteikumos Nr. 95 “Kārtība, kādā tiek vērtēti darbības rezultāti un finanšu rādītāji kapitālsabiedrībai, kurā valstij ir izšķirošā ietekme” un Valsts kancelejas dokumentā “Vadlīnijas darbības rezultātu izvērtēšanai kapitālsabiedrībās, kurās valstij ir izšķirošā ietekme”⁴ (turpmāk – Darbības rezultātu izvērtēšanas vadlīnijas) noteikto.
26. Lai nodrošinātu sākotnējo darbības rezultātu izvērtējuma sagatavošanu, Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļa pieprasa atbildīgajam nozares departamentam iesniegt atzinumu par

⁴ <https://valstskapitals.gov.lv/lv/vadlinijas>

kapitālsabiedrības nefinanšu mērķu rezultatīvo rādītāju izpildi salīdzinājumā ar kapitālsabiedrības stratēģijā plānotajiem rezultatīvajiem rādītājiem. Atbildīgais nozares departaments atzinumu sagatavo, iesaistot citus departamentus.

27. Atbildīgais nozares departaments atzinumu sagatavo, ievērojot arī Darbības rezultātu izvērtēšanas vadlīnijas. Vērtējumā var iekļaut šādus ieteikumus:
 - 27.1. pārskatīt ikgadējā darbības plānā minēto pasākumu atbilstību stratēģijā noteikto finanšu mērķu un nefinanšu mērķu sasniegšanai;
 - 27.2. papildināt vai svītrot ikgadējā darbības plānā minētos īstenojamus pasākumus nefinanšu mērķu sasniegšanai;
 - 27.3. rosināt mainīt ikgadējā darbības plānā paredzētos pasākumus;
 - 27.4. aktualizēt stratēģiju, izdarot tajā nepieciešamos grozījumus;
 - 27.5. īstenot citu nefinanšu mērķu sasniegšanu veicinošus pasākumus vai darbības.
28. Atbildīgais darbinieks sākotnējo darbības rezultātu izvērtējuma projektu atbildīgais darbinieks iesniedz valsts kapitāla daļu turētājam apstiprināšanai.
29. Atbildīgais darbinieks valsts kapitāla daļu turētāja sākotnējo darbības rezultātu izvērtējumu un valdes un padomes (ja tāda izveidota) vērtējumu ar tajos ietvertiem skaidrojumiem par noviržu iemesliem un gaidu vēstulē noteiktā izpildi kopā ar kārtējā dalībnieku sapulcē apstiprinātu pārskatu par kapitālsabiedrības darbības rezultātiem un kapitālsabiedrības gada pārskatu iesniedz Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļā.
30. Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļa piecu darbdienu laikā pēc šo noteikumu 29. punktā minēto dokumentu saņemšanas tos nosūta Valsts kancelejai izvērtēšanai.
31. Valsts kapitāla daļu turētājs pēc Valsts kancelejas atzinuma saņemšanas par kapitālsabiedrības sākotnējo darbības rezultātu izvērtējumu nosaka kapitālsabiedrības darbības rezultātu gala vērtējumu un pieņem lēmumu par turpmāko rīcību.
32. Kapitāla daļu turētāja pārstāvis pēc kapitālsabiedrības darbības rezultātu gala vērtējuma pieņemšanas izvērtē jautājumu par valdes prēmēšanu.
33. Atbildīgais darbinieks par valsts kapitāla daļu turētāja pieņemto lēmumu saistībā ar kapitālsabiedrības darbības rezultātu gala vērtējumu un valdes prēmēšanu trīs darbdienu laikā informē Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļu. Tā divu darbdienu laikā nosūta Valsts kancelejai informāciju par šo noteikumu 31. punktā noteiktajiem valsts kapitāla daļu turētāja pieņemtajiem lēmumiem.

VII. Valdes un padomes locekļu iecelšanas izvērtēšana vai kandidātu nominēšana

34. Valsts kapitāla daļu turētājs ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms padomes un valdes locekļa pilnvaru termiņa beigām, ievērojot ikgadējo individuālo novērtējumu, konkrētā valdes (vai padomes) locekļa personīgo ieguldījumu kapitālsabiedrības mērķu sasniegšanā, iespējamās interešu konfliktus un amatu savienošanas ierobežojumus un noteiktos profesionalitātes un kompetences kritērijus:
 - 34.1. izvērtē padomes un valdes locekļa (ja nav izveidota padome), bet padome – valdes locekļa veikumu iepriekšējā pilnvaru termiņā;
 - 34.2. pieņem lēmumu par valdes vai padomes (ja tāda izveidota) locekļa virzīšanu vai nevirzīšanu uz nākamo pilnvaru termiņu.
35. Ja uz valdes vai padomes locekļa amatu netiek virzīts jau esošais valdes vai padomes loceklis, tad Juridiskā departamenta Personāla nodaļa sadarbībā ar atbildīgo nozares departamentu,

Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļu un atbildīgo darbinieku sagatavo nepieciešamos profesionalitātes un kompetences kritērijus valdes vai padomes (ja tāda izveidota) locekļa amatam, un tos apstiprina kapitāla daļu turētāja pārstāvis.

36. Ja kapitāla daļu turētāja pārstāvis ir pieņēmis lēmumu par padomes locekļa vai valdes locekļa (ja nav izveidota padome) nevirzīšanu uz nākamo pilnvaru termiņu vai padome ir pieņēmusi lēmumu par valdes locekļa nevirzīšanu uz nākamo pilnvaru termiņu, konkrēto amatpersonu izraugās šādā kārtībā:

36.1. uz padomes locekļa amatu valsts kapitālsabiedrībā nominācijas procesu organizē Valsts kanceleja sadarbībā ar valsts kapitāla daļu turētāju, izveidojot un vadot nominācijas komisiju;

36.2. uz valdes locekļa amatu valsts kapitālsabiedrībā, kurā nav izveidota padome, nominācijas procesu organizē Juridiskā departamenta Personāla nodaļa sadarbībā ar kapitāla daļu turētāja pārstāvi.

VIII. Informācijas atklātības nodrošināšana

37. Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļa apkopo normatīvajos aktos noteikto informāciju par kapitālsabiedrībām.

38. Nodrošinot Kapitālsabiedrību likumā noteikto informācijas atklātību, Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļa normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā publicē un aktualizē informāciju ministrijas tīmekļvietnes www.zm.gov.lv sadaļā “Kapitālsabiedrības”.

IX. Nobeiguma jautājums

39. Atzīt par spēku zaudējušiem ministrijas 2025. gada 27. jūnija iekšējos noteikumus Nr. 26 “Valsts kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības kārtība Zemkopības ministrijā”.

Valsts sekretāra p. i.

L. Jansone

SASKAŅOTS
zemkopības ministrs
U. Augulis
2026. gada 13. jūlijs

Irmejs, 67027625
arnis.irmejs@zm.gov.lv

Nosūtīšanas uzdevums: valsts sekretāram, valsts sekretāra vietniekiem, visiem departamentiem, Ministra biroja vadītājam. AS “LVM”, VSIA “ZMNĪ”, SIA “LLKC”, VSIA “Meliorprojekts”,

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU